

SIEMENS

Siemens i Norge 2003

Årsrapport

HMS-rapport

Samfunnsansvarsrapport

■ Vår visjon

Vi skal være et ledende konsern i våre hovedbransjer, kjent for kvalitet, innovasjon og lønnsomhet, og som en seriøs bidragsyter til miljøets og samfunnets beste.

Vi ønsker å bli oppfattet av våre kunder og leverandører som den bedrift som:

- Er den beste samarbeidspartneren
- Har de beste produktene, systemene og servicen
- Er det mest innovative selskapet

Vi ønsker å bli oppfattet av våre medarbeidere som en bedrift som:

- Er fremgangsrik og lønnsom
- Tilbyr personlig utvikling
- Belønner initiativ, gjennomføringsevne og resultat

Vi ønsker å bli oppfattet av vår eier, Siemens AG, som et datterselskap som:

- Er viktig for konsernets utvikling
- Leverer gode resultater
- Følger avtalte planer

Vi ønsker å bli oppfattet av det norske samfunnet som en bedrift som:

- Tar vare på og utvikler sine medarbeidere
- Står for en solid og lønnsom virksomhet
- Er seg sitt miljø- og samfunnsansvar bevisst

■ Våre verdier

Fem grunnverdier skal prege alle våre handlinger. Vi skal være:

- Kundeorienterte
- Lønnsomhetsfokuserte
- Innovative
- Menneskelige
- Samfunnsbevisste

Innhold

Vår visjon og våre verdier.....	2
Nøkkeltall Siemens AS	4
Organisasjon Siemens AS.....	5
Siemensgruppen i Norge	6
Administrerende direktør har ordet	8
Siemens AS' divisjoner og datterselskaper	10
Automation & Drives	12
Electrical Installations.....	13
Energy & Automation	14
IC Mobile Devices	15
IC Mobile Networks	16
IC Networks	17
Medical Solutions.....	18
Transportation Systems	19
Oil and Gas, Domestic	20
Oil and Gas, International.....	21
Siemens Business Services AS.....	22
Siemens Electrical Heating AS	23
Siemens Building Technologies AS.....	24
Styrets Beretning	26
Regnskap	30
Resultatregnskap.....	31
Balanse	32
Kontantstrøm	34
Be Scandinavian	35
Siemens globalt	36
Årsrapport Helse Miljø og Sikkerhet (HMS)	38
Årsrapport samfunnsansvar	42
En kunnskapsbedrift med fokus på kompetanse.....	42
Vi har et samfunnsansvar	44

Nøkkeltall Siemens AS*

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>2003</i>	<i>2002</i>	<i>2001</i>
Bestillingsinngang	5.301	3.611	4.371
Eksport	443	500	405
Omsetning	3.530	3.770	3.907
Driftsinntekter	3.619	3.828	3.918
Driftsresultat	133	128	-112
Ordinært resultat før skatt	165	121	-104
Årsresultat	119	87	-39
Investeringer	13	57	73
Egenkapital	312	324	426
Totalkapital	1.647	1.902	2.002
Antall ansatte	2.038	2.201	2.354

*Siemens AS har avvikende regnskapsår.

Forretningsåret 2003 går fra 01.10.02 til 30.09.03.

Siemens AS i Norge per 1. januar 2004

Styre

Trygve Refvem, formann
Günter Gösmann
Grete Holter
Arild Ingierd
Edward G. Krubasik
Roy Lund
Hans Lødrup
Peter Mellbye
Svein Thorgersen
Iver Wake

Direksjon

Hans Lødrup, administrerende direktør
Per Otto Dyb, teknisk direktør
Kjell Pettersen, økonomidirektør

Konsernsenter

Corporate Accounting and Controlling,
Franz Kiener

Corporate Account Management,
Magnar Uv

Corporate Audit,
Jostein Grytbakk

Corporate Communications,
Stein Bjørnbekk (konst.)

Corporate Financial Solutions,
Thor Barkvoll

Corporate Information and Operations,
Henning Denstad

Corporate Procurement and Logistics,
Trond Johannesen

Corporate Strategy and Development,
Frank Jaegtnes

Human Resource Management,
Kåre Ytre-Eide

Business administration
Britt Marcus

Divisjoner

Automation & Drives (A&D),
Ove Guttormsen

Electrical Installations (EI),
Olav Rygvold

Energy & Automation (E&A),
Frank Almaas

IC Mobile Devices (IC MD),
Rune Tufte

IC Mobile Networks (IC MN),
Per Arne Henæs

IC Networks (IC N),
Arne Besseberg

Medical Solutions (MED),
Ole Per Måløy

Oil and Gas, Domestic (OG D),
Jomar Thy

Oil and Gas, International (OG INT),
Are D. Dahl

Transportation Systems (TS),
Leif Karlsen

Siemens Real Estate (SRE),
Aage Tangen

Skandinavisk/nordisk organisasjon under norsk ledelse

Corporate Information and Operations,
Henning Denstad

IC Mobile Networks,
Per Arne Henæs

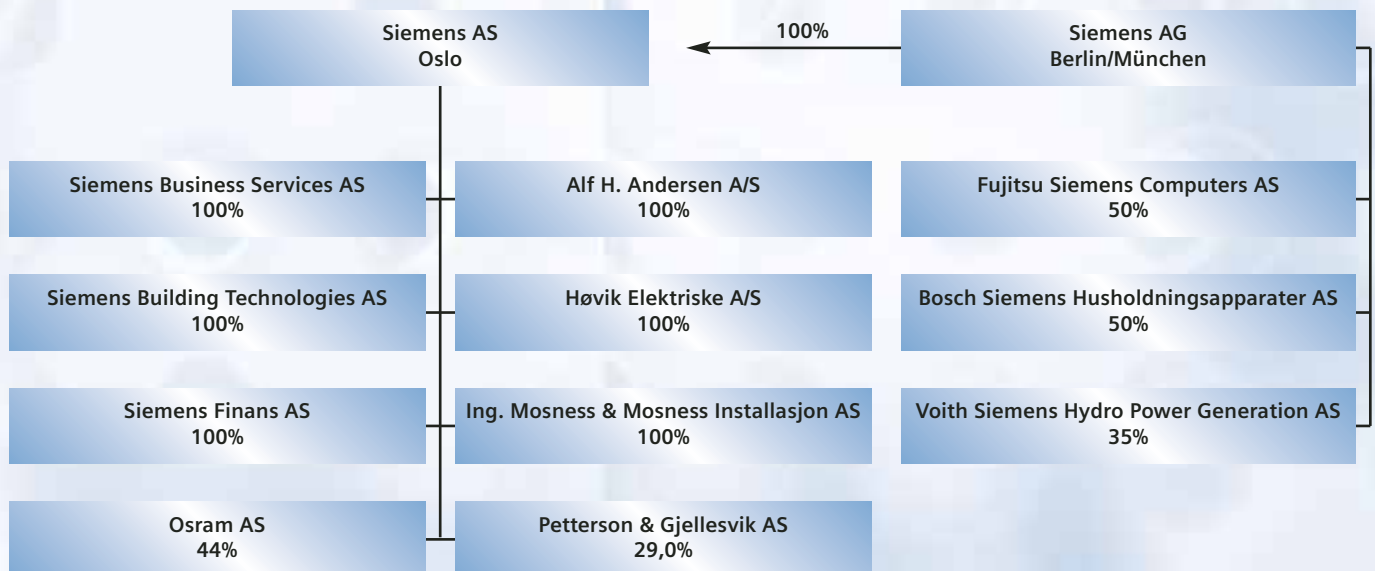
Scandinavian Purchasing Organisation,
Trond Johannesen

Revisor

KPMG AS

Siemensgruppen i Norge per 01.01.2004

Siemensgruppen i Norge ¹⁾

Siemensgruppen i Norge består av Siemens AS, hel- og minoritetseide datterselskaper av Siemens AS, samt selskaper der Siemens AG har direkte eierandeler.

	Eier- andel	Bestillingsingang		Omsetning		Investeringer		Ansatte	
		2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Siemens AS 2)		5.301,3	3.611,1	3.530,3	3.769,5	12,7	56,5	2.038	2.201
Siemens Business Services AS	100%	717,5	1.041,4	810,4	976,1	23,4	21,7	356	365
Siemens Building Technologies AS 3)	100%	367,5	367,8	371,6	361,5	2,0	2,5	516	475
Siemens Electrical Heating AS 4)		130,6	122,5	130,6	122,5	0,5	2,1	89	99
Alf H Andersen AS	100%	64,2	62,0	64,2	62,0	0,1	0,0	69	75
Mosness & Moen AS	100%	23,3	18,3	23,3	18,3	0,0	0,0	26	22
Ing. Mosness & Mosness Inst. AS	100%	24,3	29,5	24,3	29,5	0,0	0,3	34	34
Høvik Elektriske AS	100%	12,8	17,0	12,8	17,0	0,3	0,2	19	19
Siemens Finans AS	100%					0,3	0,1	0	9
Osram AS	44%	263,4	277,7	263,4	277,7	2,2	3,8	108	116
Pettersen & Gjellesvik AS	29%	63,5	53,7	63,5	53,7	0,9	0,3	82	82
Selskap eid direkte av Siemens AG									
Bosch Siemens									
Husholdningsapparater AS	50%	687,9	669,4	687,9	669,4	1,2	1,0	79	80
Fujitsu Siemens Computers AS	50%	986,9	814,8	986,9	814,8	0,9	1,2	55	55
Voith Siemens Hydro									
Power Generation AS	35%	121,9	104,5	118,0	110,7	0,3	0,2	50	48
Sum 5)		8.765,1	7.189,8	7.087,2	7.282,8	44,8	89,9	3.521	3.680

1) Forskjøvet regnskapsår: 01.10. til 30.09. Tall i millioner kroner.

2) Inkl. bestillingsinngang knyttet til provisjonsforretning

3) Siemens AS overtok med virkning fra 31.03.2003 aksjene i SBT AS

4) Siemens Electrical Heating er solgt per 30.09.2003

5) Det er ikke foretatt eliminering for interne transaksjoner

Gode resultater og mange nye kontrakter

Gjennom systematiske forbedringstiltak har Siemens oppnådd gode resultater på en rekke områder i forretningsåret 2003. Divisjon Electrical Installation leverte et solid resultat i et vanskelig marked med lav aktivitet og divisjon IC Mobile Devices har befestet sin posisjon innen både trådløse telefoner og mobiltelefoner. Divisjon Medical Solutions har levert et betydelig bidrag, og vår industritunge divisjon Energy & Automation har vært største bidragsyter til resultatet i år.

Vi har inngått en rekke kontrakter som har gitt en meget god ordresreserve. Blant de største var divisjon Transportation Systems' oppdrag for utskifting av T-banetrokker for Oslo Sporveier og divisjon IC Mobile Networks avtale om utbygging og levering av Jernbaneverkets nye togradig (GSM R). En annen stor avtale fikk vi rett etter forretningsårets slutt: Oppgraderingen av sikkerhetsutstyret på Oseberg feltsenter som divisjon Oil and Gas Domestic nå er i gang med.

Årets gode resultat er en effekt av flere års hardt og konsekvent arbeid. De siste årene har vi gjennomført viktige og nødvendige snuoperasjoner innen flere forretningsområder. Vi har også målbevisst gjennomført og avsluttet vårt treårige 8-punktsprogram for effektiviserings- og forbedringstiltak med gode resultater. Eksisterende og nye forbedringsprosjekter videreføres med top+, Siemens' internasjonale program for å oppnå Business Excellence.

Markedene vi arbeider innenfor viser få eller ingen tegn til vekst med det første, men vi ser heldigvis positive unntak innen offentlig sektor, eksempelvis innen helse og samferdsel.

For forretningsåret 2004 skal videre vekst skje gjennom å vinne markedsandeler uten at dette skal gå på bekostning av lønnsomheten. Vi skal følge opp den gode trenden fra foregående forretningsår med vårt skandinaviske samarbeid for å effektivisere driften og å øke omsetningen, og generelt gjennom våre interne forbedringsprogram innenfor top+.

Årets resultat er som nevnt meget tilfredsstillende, og jeg vil gi mine medarbeidere i Siemens all mulig ære for den store innsats de har lagt ned. I tillegg benytter jeg anledningen til å takke for meg. Etter 34 spennende og givende år i Siemens, hvorav de siste 11 som konsernsjef i Norge, overlater jeg fra 1. april 2004 roret til Per Otto Dyb som jeg med dette ønsker hjertelig lykke til.

Oslo, desember 2003

Hans Lødrup, administrerende direktør

Siemens AS' divisjoner og datterselskaper per 30.09.03

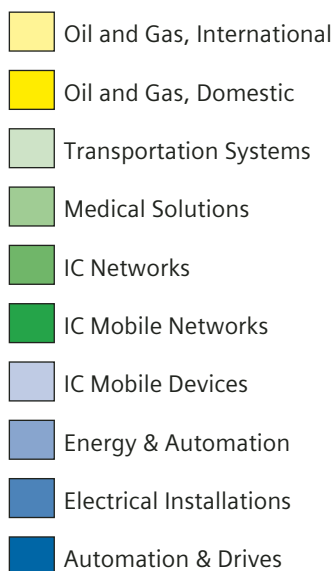
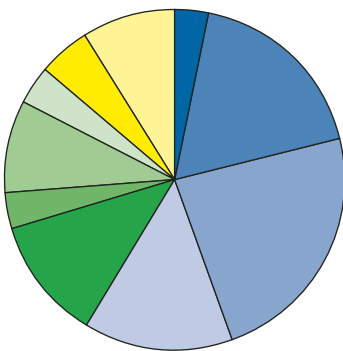
Divisjoner

Automation & Drives	12
Electrical Installations	13
Energy & Automation	14
IC Mobile Devices	15
IC Mobile Networks	16
IC Networks	17
Medical Solutions	18
Transportation Systems	19
Oil and Gas, Domestic	20
Oil and Gas, International	21

Datterselskaper

Siemens Business Services AS	22
Siemens Electrical Heating AS	23
Siemens Building Technologies AS	24

Omsetning per divisjon i millioner kroner:

Automation & Drives

Ansatte:	30
Omsetning:	113 mill. kr
Bestillingsinngang:	112 mill. kr
Eksport:	0,3 mill. kr

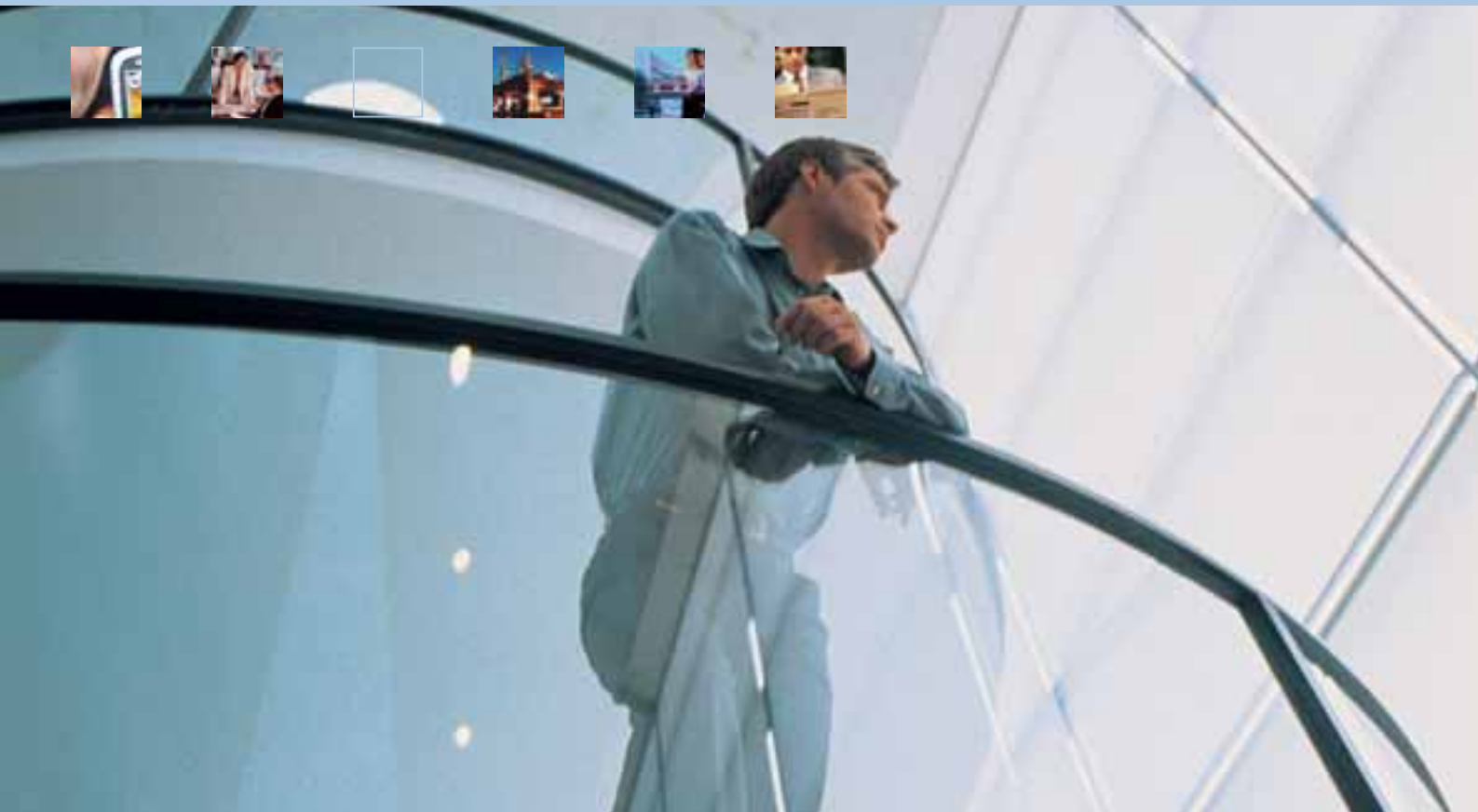
Siemens leverer alt innen automatiseringssystemer, instrumentering, motordrifter, installasjon, tavler og byggautomatisering. Gjennom divisjon Automation & Drives (A&D) er Siemens markedsledende på flere automatiseringsprodukter og har gjennom året ytterligere befestet denne posisjonen. Oppkjøpet av Flow-divisjonen til Danfoss A/S på slutten av forretningsåret gir et nyttig supplement til A&Ds øvrige produktspekter.

Maskinbyggere, tavlebyggere, elektroinstallatører, distributører og sluttbrukere i industrien er divisjonens største kundegrupper og det norske markedet er hovedarena. Distributørene Solar Elektroengros AS og Elektroskandia AS er to viktige samarbeidspartnere. Gjennom deres distribusjonsnett og lagerkapasitet, tilbyr A&D raske leveranser over et stort geografisk nedslagsfelt.

Markedet har de siste årene vært preget av usikkerhet og liten investeringsvilje, og dette gjorde det nødvendig med en markedstilpasning av divisjonen. Vi øyner igjen en viss optimisme i markedet. Siste del av forretningsåret viste en stigende omsetning for divisjonen, noe som virker lovende for året som kommer.

Et skandinavisk samarbeid med Siemens i Sverige og Danmark ble startet opp i 2001 og er under stadig utvikling. Samarbeidet forventes å gi effektiviseringsgevinster og kompetanseutvikling gjennom bedre utnyttelse av interne ressurser.

Electrical Installations

Ansatte:	940
	herav 128 lærlinger
Omsetning:	632 mill. kr
Bestillingsinngang:	630 mill. kr

Siemens er en av landets største elektroentreprenører. Gjennom divisjon Electrical Installations (EI) tilbys tjenester som omfatter alt fra prosjektering og installasjon, til service og teknisk drift av bygg. Els elektroløsninger passer for både skoler, hoteller, sykehus, helse- og omsorgsboliger, så vel som for boligprosjekter og næringsbygg.

Aktivitetene i året som gikk har vært preget av oppdrag for offentlige kunder. Viktige oppdrag har vært installasjoner i en rekke kommunale syke- og omsorgshjem over hele landet, igangsetting av to store senterentrepriser for Helsebygg Midt-Norge, det nye rådhuset i Tromsø, samt installasjoner i skolebygg generelt og da spesielt en datateknisk oppgradering av 70 Oslo-skoler. Andre viktige prosjekter er ferdigstillelsen av Rica Nidelven Hotel i Trondheim og samarbeidsprosjektet med Siemens' divisjon Energy & Automation for Elkem i Mosjøen.

Divisjon Electrical Installations har merket den generelle nedgangen i investeringer, både for nybygg og rehabilitering. Divisjonen er lokalisert på 17 steder i Norge og aktiviteten har variert på de forskjellige stedene. Electrical Installations' strategi har vært å satse på økt inntjening fremfor økt volum, og et viktig tiltak har vært økt fokus på service- og driftsmarkedet.

Det fremtidige markedet vil være dominert av store offentlige anskaffelser til sykehus og skoler. Divisjonen har stor tro på at den ved samarbeid med andre forretningsenheter i Siemens, kan lage konkurransedyktige totalløsninger innen elektroinstallasjon, sikkerhet og byggautomatisering.

Energy & Automation

Ansatte:	471
	herav 6 lærlinger
Omsetning:	826 mill. kr
Bestillingsinngang:	864 mill. kr
Eksport:	187 mill. kr

Siemens leverer elektro- og automatiseringsløsninger for industri, energiforsyning og skip. Med sin engineering- og servicevirksomhet, lokalisert i Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger og Mo, er divisjon Energy & Automation (E&A) en av de store aktørene innen disse områdene.

På industrisiden har leveransene til Norsk Hydros Su4-anlegg på Sunndalsøra og oppgraderingen av styringssystemet for kullkraftverket for Svalbard Samfunnsdrift AS vært viktige og utfordrende leveranser. Spesielt gledelig har det vært med den nye elektrosystemleveransen til Kårstø Extension Project – KEP 2005. Generelt er industrimarkedet fortsatt noe svakt, slik det har vært de siste årene.

Energiforsyningsvirksomheten har utviklet seg meget positivt. På dette området har divisjonen lyktes meget bra både i det norske og svenske

markedet. Vi vil spesielt nevne leveransen til Viklandet Transformatorstasjon for Statnett SF og leveransen av mellomspenningsanlegget til papirfabrikken Stora Enso, Nymölla. Markedsutsiktene på energiforsyningssiden anser vi fortsatt for positive.

Seksjon skip, med sine leveranser av elektriske fremdriftssystemer med integrerte automatiserings- og overvåkingssystemer har lyktes bra i et relativt svakt marked. Selv om det ikke forventes store endringer i situasjonen her hjemme, er det positive trender i det internasjonale markedet i forhold til vår teknologi.

Fabrikasjonsseksjonen får sine oppdrag fra egen og andre divisjoner, samt fra eksterne kunder. Resultatet siste år var positivt, dette til tross for en noe sviktende ordreinngang og tilhørende permitteringer. Utviklingen på olje-, gass- og skipssiden vil spesielt påvirke seksjonens situasjon for neste år.

IC Mobile Devices

Ansatte:	14
Omsetning:	500 mill. kr
Bestillingsinnngang:	500 mill. kr

Siemens leverer volum- og verdiprodukter til det norske IT- og kommunikasjonsmarkedet. Trådløse ISDN- og DECT-telefoner, W-lan og mobiltelefoner er IC Mobile Devices Divisions kjerneprodukter.

I Norge er Siemens størst på trådløse telefoner med markedsandeler på ISDN og DECT med henholdsvis 74 og 48 prosent. Målet for kommende år er å opprettholde markedsandelene og posisjonen som en klar markedsleder.

W-lan-produkter (trådløs dataoverføring) er et nytt satsningsområde for divisjon IC Mobile Devices hvor det er viktig å være representert fremover.

I mobilmarkedet er Siemens en klar nummer to med en markedsandel på ca 30 prosent. Dette er blant de høyeste andeler innen Siemens-selskaperne i verden. Et nytt satsningsområde for mobilenheten er bedriftsmarkedet, hvor Siemens allerede har undertegnet avtaler med en rekke større selskaper. Målet for kommende år er å befeste posisjonen, samt å øke markedsandelen til 34 prosent.

IC Mobile Networks

Ansatte:	94
Omsetning:	412 mill. kr
Bestillingsinngang:	568 mill. kr
Eksport:	10 mill. kr

Siemens divisjon IC Mobile Networks (IC MN) er nå den største utstyrs- og tjenesteleverandøren til det norske mobilnettet. Leveransene består i hovedsak av utstyr til infrastruktur, samt applikasjons- og tjenesteløsninger som underbygger operatørenes tjenester til sluttbrukere. I tillegg leverer divisjonen service- og vedlikeholdstjenester forbundet med drift og systemstøtte.

I løpet av forretningsåret har divisjonen fokusert innsatsen på to områder: Å etablere en større kundebase og alternative nettverkskunder, samt å opprettholde forretningsvolum og inntjening på eksisterende kundebase.

GSM-teknologien er inne i en konsolideringsfase hvor man tar ut det meste av kapasitet forut for den forventede lanseringen av UMTS. NetCom, divisjonens største kunde, har vunnet markedsandeler og dermed fortsatt utvidelsen av GSM-kapasiteten. Samtidig har vi fortsatt å bygge ut NetComs infrastruktur for UMTS.

Sammen med NetCom har IC MN Norge utviklet produktet "Trådløs Bedrift", som har gitt innpass i nye kundesegmenter av små og mellomstore bedrifter.

Årets høydepunkt var utvilsomt å vinne systemleveransen til GSM-R også kalt "tog-radio" for Jernbaneverket. Divisjonen har også tegnet kontrakt med Forsvaret på mindre TETRA nettverksinstallasjoner.

IC Mobile Networks ser på neste år som et viktig år der UMTS-nettet blir gjort allment tilgjengelig. En annen hovedaktivitet i Norge blir videre utrulling av GSM-R for Jernbaneverket. En utvidelse av det skandinaviske samarbeidskonseptet Pan-Scandinavia for kommende forretningsår vil medføre at divisjonen får en enda bredere struktur som også omfatter Norden og Baltikum.

IC Networks

Ansatte:	37
Omsetning:	121 mill. kr
Bestillingsinngang:	117 mill. kr
Eksport:	8 mill. kr

Gjennom IC Networks leverer Siemens nettverks-løsninger og -tjenester til tele- og bredbåndsopera-tører, samt til Forsvaret i Norge. Med basis i pro-dukter som er utviklet og produsert i egen regi, har divisjonen noe eksportvirksomhet.

Som et ledd i utvidelsen av det skandinaviske sam-arbeidet, er det opprettet en divisjon for fastnett og en for mobilnett på skandinavisk plan. Divisjon IC Networks representerer fastnettvirksomheten i Norge.

I Norge, som i resten av den vestlige verden, bærer fastnettmarkedet preg av at det er gjort store investeringer over mange år. Kapasiteten i nettene er således svært god. Dette, kombinert med en generell nedgang i næringsvirksomheten i de fleste land, har gjort at dette markedet nær-mest har brutt sammen. Både Siemens og konkur-rentene har således hatt en betydelig nedbeman-ning over de siste to årene.

Til tross for denne situasjonen har det vært noen lyspunkter. Divisjonen har sammen med Telenor utviklet en løsning innenfor IP/Bredbåndssektoren. Løsningen har vakt betydelig internasjonal opp-merksomhet også hos de store operatørene som for eksempel British Telecom. En annen viktig opp-gave var leveranse og installasjon av nytt synkroni-seringsutstyr for Forsvarets strategiske nettverk.

Divisjonen regner med, og ser allerede tegn til, noe mer aktivitet i dette markedet i neste forret-ningsår. Mye tyder på at vi skal kunne øke våre markedsandeler hos viktige kunder samt å få inn-pass hos andre aktører.

SOMATOM
Sensation 16

Medical Solutions

Ansatte:	87
Omsetning:	310 mill. kr
Bestillingsinngang:	291 mill. kr
Eksport:	5 mill. kr

Siemens er Norges største leverandør av utstyr og IT-løsninger innen billedgivende diagnostikk, stråleterapi, samt elektronisk pasientjournal. Med sitt fokus på løsninger som gir økt produktivitet og "life cycle economy" er divisjon Medical Solutions en viktig partner for mange sykehus i deres arbeid for å bedre egen økonomi og yte pasientene bedre tjenester.

Forretningsåret 2003 var meget vellykket for Siemens Medical Solutions, med betydelige leveranser innen flere viktige områder. Et desidert høydepunkt var å bli valgt til å levere digitale IT løsninger PACS/RIS til alle helseforetak i Helse Øst. En annen viktig kontrakt var avtalen om å levere komplett utrustning for Sentrum Røntgen sine institutter i Stavanger og Bergen.

Etableringen av et ASP konsept (Application Service Providing) for Sentrum Røntgen og Capiro var også en viktig milepæl for divisjonens utvikling som løsningsleverandør overfor norske helseaktører.

Divisjonen har dessuten lykket meget godt i sine aktiviteter innen både MR, CT og tradisjonell røntgen. Kontrakten på tre multislice CTER til St. Olavs' hospital i Trondheim har vært en betydelig del av dette.

I lys av de rasjonaliseringskrav helsesektoren står overfor, forventer Medical Solutions fortsatt høy aktivitet i kommende år. Siemens har som mål å spille en sentral rolle i utvidelsen av kapasiteten for kreftbehandling i Norge, samt det arbeid som skal gjøres for å standardisere IT løsningene på norske sykehus. Ikke minst vil divisjonens norske utviklingsmiljø på rundt 30 personer innen elektronisk pasientjournal spille en sentral rolle her.

Transportation Systems

Ansatte:	22
	41 fra 01.10.03
Omsetning:	129 mill. kr
Bestillingsinngang:	265 mill. kr
I tillegg kommer 1.436 mill. kr knyttet til provisjonsforretning.	
Eksport :	3 mill. kr

Siemens er en ledende leverandør av produkter og systemer innenfor baneteknikk og trafikkteknikk til samferdselssektoren i Norge.

Baneteknikk omfatter elektrotekniske anlegg og systemer knyttet til trafiksikker fremføring av tog, trikk og T-bane. Området omfatter systemer for strømforsyning og signalanlegg samt vognmaterie-ll som tog, trikk og T-bane.

Trafikkteknikk omfatter tunnel, vei, parkerings- og bompengesystemer, moderne teknologi for trafik-kovertvåking, styring og kommunikasjon som bidrar til trygg ferdsel på vei og i tunneler.

Forretningsåret må karakteriseres som særdeles godt for divisjon Transportation Systems. Kontrakten på 99 nye T-banetog til AS Oslo Sporveier var et gjennombrudd for Siemens som

leverandør av rullende materiell i Norge. Avtalen vil være av betydning i mange år fremover. De første serieproduserte vognene leveres i 2006, og kontrakten er den største noensinne for Siemens i Norge.

Divisjonen ble også tildelt kontrakten på et komplett signalanlegg til Jernbaneverkets nye dobbelt-spør mellom Sandvika og Asker.

Av gjennomførte oppdrag dette året kan nevnes "turn-key" leveransen av strømforsyningsanlegget til den nye T-baneringen i Oslo, Narvik koplingshus for Jernbaneverket, og oppgraderingen av Vålerengtunnelen for Statens Vegvesen ble avsluttet.

Transportation Systems ble 01.10.03 styrket med 20 medarbeidere fra Siemens' divisjon Energy & Automation.

Divisjonens posisjon i markedet er betydelig styrket og fremtidsutsiktene for divisjonen må betegnes som gode med mulighet for fortsatt positiv utvikling i kommende år.

Oil and Gas, Domestic

Ansatte:	101
Omsetning:	174 mill. kr
Bestillingsinngang:	308 mill. kr
Eksport:	6 mill. kr

Siemens leverer komplette automatiserings-, elektro- og telekommunikasjonssystemer til den norske offshore-industrien. I tillegg til leveranser til nye prosjekter, har divisjon Oil and Gas, Domestic en veletablert organisasjon som leverer utstyr og tjenester til eksisterende installasjoner i Norge.

01.10.02 ble Divisjon Oil and Gas delt i to divisjoner: Divisjon Oil and Gas, International som skal betjene det internasjonale markedet, og divisjon Oil and Gas, Domestic som skal betjene det nasjonale markedet. Oil and Gas, Domestic er lokalisert i Oslo, Bergen og Stavanger.

I året som gikk utførte Oil and Gas, Domestic flere større prosjekter relatert til oppgradering av eksisterende installasjoner. Divisjonen oppnådde blant annet å vinne hovedstudien for oppgradering av automatiseringsanlegget av Oseberg Feltcenter. Studien danner basis for hovedprosjektet som starter i løpet av høsten 2003. Dette er en strategisk viktig jobb med tanke på divisjonens posisjon i det norske markedet.

Det norske offshoremarkedet er preget av reduserte investeringer for nyanlegg. Dette er en direkte konsekvens av manglende/begrenset tilgang på nye leteområder, samt et skattenivå som har medført lavere investeringer relatert til letevirksomhet på norsk sokkel. Markedet for modifikasjon og oppgradering av eksisterende installasjoner har vært svakt økende.

Gjennom fjorårets etablering av Oil and Gas, Domestic har Siemens oppnådd økt fokus på det nasjonale markedet. Divisjonen regner derfor med en betydelig omsetningsøkning for kommende forretningsår.

Oil and Gas, International

Ansatte:	107
Omsetning:	313 mill. kr
Bestillingsinngang:	208 mill. kr
Eksport:	198 mill. kr

Siemens leverer komplette og integrerte automatiserings-, elektro-, og telekommunikasjonssystemer til offshoreindustrien. Divisjon Oil and Gas ble 01.10.02 delt i to divisjoner som skal betjene det nasjonale markedet: Divisjon Oil and Gas, Domestic og det internasjonale markedet: Divisjon Oil and Gas, International. Oil and Gas, International har fått status som Center of Competence innenfor Siemens AG's offshorevirksomhet.

Divisjonen har i forretningsåret 2003 ikke mottatt noen nye større bestillinger. Det er avgitt et stort antall tilbud, men mange avgjørelser er skjøvet ut i tid, eller prosjektene er kansellert.

Divisjonen har slutført en rekke større, komplekse prosjekter i viktige geografiske områder som Mexico, Brasil, Russland, Canada, Singapore og Korea.

Restrukturering av divisjonen er avsluttet og har gitt en slankere og mer effektiv organisasjon som er tilpasset den utfordring det er å operere i det internasjonale markedet. Fokus har vært rettet mot gjennomføring av store, totalintegrerte prosjekter, og dette arbeidet intensiveres i forretningsåret 2004.

I følge internasjonale oversikter skal det også de neste årene investeres tungt i utvikling av nye olje- og gassprosjekter. Oil and Gas International ønsker sin andel av dette markedet og vil derfor både styrke sine markedsaktiviteter og intensivere sitt produktivitetsprogram. Divisjonen vil også videreutvikle det operative samarbeidet med andre Siemensenheter innen olje og gass i utvalgte geografiske områder.

Med bakgrunn i de planer som foreligger om nye prosjekter i det internasjonale markedet, bedømmes fremtidsutsiktene for Oil and Gas International som gode, med muligheter for vekst de neste årene.

Siemens Business Services AS

Ansatte:	356
Omsetning:	810 mill. kr
Bestillingsinngang:	718 mill. kr
Eksport:	13 mill. kr

Siemens Business Services AS er gjennom mode-organisasjonen Siemens Business Services GmbH blant Europas ledende aktører innen IT-løsninger og -tjenester. Selskapet prioriterer kundenærhet, fleksibilitet, soliditet og verdiskapning for kunden.

Siemens Business Services er mest kjent for gjennomføring av større prosjekter for systemintegrasjon og outsourcing. Selskapet har en profesjonell organisasjon med lang erfaring, og har gjennomført flere av de større IT-prosjektene i Norge. Forsvarets nye felles IT-løsning FIS Basis og Skatteetatens landsdekkende løsninger er eksempler på dette.

Siemens Business Services har et moderne driftsenter i Oslo som tilbyr 24 timers overvåkning, helpdesk og drift. De er i dag et av de ledende selskapene innen IT-outsourcing og ble tidlig sertifisert som "SAP Hosting" partner. Service av IKT-pro-

dukter og -løsninger samt gjennomføring av større installasjonsprosjekter har lenge vært en stor styrke. Både organisasjon og tilstedeværelse dekker hele Norge og de fleste produktplattformer.

Flere store kundekontrakter ble tegnet i året som gikk. Av de viktigste er kunder som Oslo Kommune Skoleetaten, Entra Eiendom, A-Etat, Forsvaret, Skattedirektoratet og Nasjonalt Helsenett.

Forretningsåret 2003 har vært et meget positivt år for Siemens Business Services. Operativt resultat økte også i år med ca 50 prosent, og veksten innenfor tjenester fortsatte. Til tross for et vanskelig marked, har selskapets gode utvikling ført til at antall ansatte innen konsulentvirksomhet er økt med 25 prosent.

Siemens Electrical Heating AS

Ansatte:	89
Omsetning:	131 mill. kr
Bestillingsinngang:	131 mill. kr
Eksport:	100 mill. kr

Siemens Electrical Heating AS er en betydelig leverandør av elektriske varmeovner med tilhørende styringssystemer. De viktigste kundene er i Norden, men det leveres produkter til de fleste land i Europa, i tillegg til Australia, New Zealand og Kina. Den største delen av produktene blir brukt i boliger, men skoler, barnehager og næringsbygg blir også varmet opp med Siemensovner.

En eksportandel på 77 prosent gir kronekursen stor innflytelse på det økonomiske resultatet. Krona var usedvanlig sterk de fire første månedene i forretningsåret, før den normaliserte seg. Til tross for valutaproblemene i starten oppnådde enheten et svært godt resultat.

Med unntak av varmeovnsproduksjonen i Trondheim, ble forretningsområdet Klima solgt ut av Siemens i begynnelsen av 90-årene. Fra samme

tidsrom ble det klart at elektrovarme ikke lenger tilhørte kjernevirksomheten i Siemens. Fokusering på kjernevirksomhet er ytterligere forsterket i konsernet de siste årene, og i den sammenheng ble potensielle kjøpere av Siemens Electrical Heating kontaktet.

Glen Dimplex Group fra Irland har kjøpt alle aksjene i Siemens Electrical Heating fra 01.10.2003. Det nye firmaet som får navnet Dimplex AS, vil drive aktivitetene videre og har fått retten til å bruke merkevarenavnet Siemens i en avtalt periode. Glen Dimplex Group er verdens største produsent av elektriske varmeovner og har tidligere kjøpt opp produksjonen av elektriske varmeprodukter som Siemens hadde i Tyskland og Canada.

De ansatte ser en spennende mulighet til å videreutvikle en allerede sunn og god virksomhet sammen med en eier som har interesse og kompetanse både på produkter og markeder.

Siemens Building Technologies AS

Ansatte:	516
Omsetning:	372 mill. kr
Bestillingsinngang:	368 mill. kr

Siemens er en av landets ledende leverandører innen byggteknologi. Gjennom Siemens Building Technologies AS (SBT) tilbys totalløsninger av sikkerhetsteknologi og bygningsautomatisering.

I året som gikk arbeidet SBT med store prosjekter innenfor helsesektoren, Forsvaret og bank. Et av årets høydepunkter var inngåelse av to rammeavtaler med Forsvaret for levering av løsninger innen elektronisk sikring og bygningsautomatisering.

Det siste året har ellers vært et år i endring for SBT. De fire divisjonene Security Systems, Fire Safety, Building Automation og HVAC Products har fått felles ledelse og administrasjon, og alt er nå samlet ved Siemens' hovedkontor i Oslo. SBT har også samlokalisert sine 14 avdelingskontorer fra Kristiansand i sør til Tromsø i nord med Siemens sine avdelingskontorer. Fra 01.04.03 er eierskapet overført fra Sveits til Norge. Siemens Building Technologies AS er nå 100 prosent eid av Siemens AS og vil bli fusjonert inn som egen divisjon i Siemens AS fra 01.04.04.

SBT har klart å holde omsetningsnivået oppe i et år hvor markedet har vist nedgang i nye investeringer, både for nybygg og rehabiliteringsprosjekter. Resultatmessig har selskapet hatt solid fremgang i alle divisjoner.

Siemens Building Technologies vil fortsette å fokusere på økt omsetning innenfor service og vedlikehold, og vil i 2004 også introdusere nye og meget avanserte løsninger innenfor elektronisk sikring og bygningsautomatisering.

I nært samarbeid med Siemens' divisjon Electrical Installations og Siemens Business Services AS, er Siemens Building Technologies godt posisjonert som totalleverandør av store integrasjonsprosjekter.

Styrets Beretning

Siemens AS er et datterselskap av det tyske konsernet Siemens AG. Siemensgruppen i Norge består av Siemens AS, hel- og minoritetsseide datterselskaper av Siemens AS, samt selskaper der Siemens AG har direkte eierandeler. Totalt representerer Siemens-gruppen i Norge en omsetning på 7,1 milliarder kroner og sysselsetter 3.500 medarbeidere.

Siemens AS' hovedkontor er lokalisert i Oslo. Selskapet har i tillegg større enheter i Trondheim og Bergen. Pr. 30.09.2003 er selskapet representert på 18 steder i Norge med virksomhet innen salg, utvikling, engineering, produksjon, montasje og service.

Siemens AS benytter seg av Regnskapslovens § 3-7 vedrørende unntak fra konsernregnskapsplikten for morselskap i underkonsern og utarbeider derfor ikke eget konsernregnskap. Det vises til årsrapporten for Siemens AG.

Siemens AS' regnskaps- og forretningsår avviker fra kalenderåret. Forretningsåret 2003 går fra 01.10.2002 til 30.09.2003.

Resultatutvikling

De økonomiske rammebetingelsene i Norge har i forretningsåret 2003 vært preget av en sterk reduksjon i rentenivået. Den tilnærmede harmoniseringen med det europeiske rentenivået har bidratt til en betydelig svekkelse av den norske kronen. Dette representerer viktige endringer med positiv innvirkning på norsk næringslivs konkurranseevne. I året som har gått, har likevel faktorer som økt arbeidsledighet og generelt svak økono-

misk utvikling både i Norge og internasjonalt, hatt større innflytelse på den kortsiktige utviklingen innenfor flere av våre hovedmarkeder.

Siemens AS kan, til tross for begrenset drahjelp fra markedet, vise til en positiv resultatutvikling der selskapet har befestet og styrket sin posisjon. Siemens AS legger frem et resultat etter skatt på 119 millioner kroner mot 87 millioner kroner forrige forretningsår. Driftsresultatet beløper seg til 133 millioner kroner mot 128 millioner kroner i forretningsåret 2002. Selskapet hadde i 2003 en omsetning på 3.530 millioner kroner.

Årets positive resultat kan tilskrives en rekke forhold. Fellesnevneren har vært systematisk arbeid med forbedringstiltak forankret i Siemens AS' eget 8-punktsprogram, samt Siemens-konsernets verdensomspennende forbedringsprogram top+. I kombinasjon med Siemens' soliditet, globale nettverk og helhetlige løsninger har dette gitt uttelling på flere nøkkelområder.

Flere forretningsenheter kan vise til en positiv resultatutvikling det siste året. Divisjon Electrical Installation leverte et solid resultat i et vanskelig marked der konkurrentene sliter med å oppnå tilfredstillende inntjening. Divisjon IC Mobile Devices befestet sin sterke markedsposisjon innen trådløse telefoner og mobiltelefoni. Gjennom målrettet arbeid både mot private og offentlige kunder leverte divisjon Medical Solutions et betydelig resultatbidrag. Tilpasning til endrede markedsforhold og muligheter er en kontinuerlig prosess. Resultatutviklingen innenfor forretningsområder som industriautomasjon, energiforsyning og tele-

kommunikasjon bekrefter at de senere års gjennomgripende omstillingsprosesser har vært nødvendige og riktige. Også øvrige virksomheter i selskapet har en sterk markedsposisjon innenfor sine respektive markeder og presenterer solide resultater.

Viktige fokusområder som kapitalstyring, optimalisering av forretningsporteføljen og utnyttelse av eiendomsmassen er videreført fra forretningsåret 2002 til forretningsåret 2003. De viktigste tiltakene var salget av de to datterselskapene Siemens Electrical Heating AS og Siemens Teknologiutvikling AS, samt salg av deler av Siemens AS' eiendom på Sluppen i Trondheim.

Følgende organisasjonsendringer trådte i kraft ved starten av forretningsåret 2003: Divisjon Industrial and Marine ble slått sammen med divisjon Power Transmission and Distribution i den nye Energy & Automation Division. Olje og Gas-divisjonen ble fra samme tidspunkt delt i to divisjoner. Én divisjon med fokus rettet mot det norske markedet (Oil and Gas Division, Domestic) og en divisjon med ansvar for markedene utenfor Norges grenser (Oil and Gas Division, International). I tillegg ble divisjon Information and Communications inndelt i én divisjon for fastnett (IC Networks Division) samt én divisjon for mobilnett (IC Mobile Networks Division). Begge divisjoner inngikk fra samme tidspunkt i en skandinavisk organisasjonsstruktur.

Som følge av selskapets internasjonale virksomhet, er det knyttet valutarisiko både til fremtidige kontantstrømmer og balanseførte pengeposter. I tråd med interne retningslinjer for håndtering av valutarisiko, styres denne gjennom systematisk anvendelse av terminkontrakter og valutaopsjoner.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og gir etter styrets oppfatning en tilfredsstillende beskrivelse av selskapets stilling pr 30.09.2003. Styret sier seg meget tilfreds med de mål og resultater som er nådd i løpet av året og gir samtlige medarbeidere honnør for deres engasjement og innsats.

Disponering av årets resultat

Siemens AS har i forretningsåret 2003 et årsresultat på 119 millioner kroner. Styret foreslår følgende disposisjoner (millioner kroner):

Avsatt til utbytte	131
Overført fra annen egenkapital	12
Årets resultat	119

Finansielle forhold

Siemens AS kjøpte i 2003 aksjene i Siemens Building Technologies AS til en verdi av 23 millioner kroner. Investeringer i anleggsmidler beløp seg til 13 millioner kroner. Dette er en reduksjon på 44 millioner fra 2002.

Totalbalansen på 1.647 millioner kroner innebærer en nedgang på 255 millioner kroner mot foregående år og er relatert til kapitalreducerende tiltak og salg av virksomhet og eiendom.

Egenkapitalen pr. 30.09.2003 utgjør 19 prosent av totalkapitalen. En økning på to prosentpoeng fra foregående år. Selskapets frie egenkapital beløper seg til 118 millioner kroner pr. 30.09.2003.

Forretningsårets resultat og realiserte innsparinger på kapitalsiden reflekteres gjennom en positiv utvikling i kontantstrømmene.

Personal og organisasjon

Siemens AS har 2.038 ansatte pr. 30.09.2003, av disse er 135 lærlinger. Dette er en reduksjon på 163 ansatte sammenlignet med samme tidspunkt i fjor. Reduksjonen skyldes nedbemanning som følge av markedstilpasning samt outsourcing av støttefunksjoner. Kvinneandelen har sunket med to prosentpoeng siste år og utgjør nå 13 prosent av antall ansatte.

Selskapet har som målsetting å øke kvinneandelen i nøkkel- og lederstillinger. Økonomi er et fagområde som peker seg positivt ut i så måte. Fra og med forretningsåret 2004 er øverste økonomiansvarlig i fem av selskapets 11 divisjoner en kvinne. Det er videre ett kvinnelig medlem i firmaets styre.

Per Otto Dyb er utnevnt til ny administrerende direktør i Siemens AS og talsmann for Siemens i Norge med virkning fra 01.04.2004. Hans Lødrup vil tre ut av Direksjonen fra samme tidspunkt og overtar som styreformann i Siemens AS fra denne dato. Styret takker Hans Lødrup for den store innsats han har bidratt med for Siemens i årene som har gått.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Det har i siste forretningsår ikke forekommet alvorlige ulykker som har påført selskapets medarbeidere varige skader. Mindre ulykker med fravær og begrensede skader som resultat, har imidlertid inntruffet. En konsekvens av dette er at selskapets H-verdi (antall skader med fravær pr. million arbeidstimer) har steget noe sammenlignet med forretningsåret 2002. H-verdi for 2003 er 9,3 mens tilsvarende tall for 2002 var 7,1. Årsakene er flere, men en rekke ulykker kan føres tilbake til manglende aktsomhet og konsentrasjon, noe som sammenfaller med Arbeidstilsynets statistikker.

Ulykker skjer ofte i vanlige arbeidssituasjoner og under forhold som i utgangspunktet ikke kan betegnes som risikofylte.

Sykefraværet har hatt en svak stigning, en utvikling selskapet deler med arbeidsmarkedet forøvrig. Sykefraværet i Siemens AS utgjorde i forretningsåret 2003 6,1 prosent, en økning på 0,3 prosentpoeng fra forretningsåret 2002. Målinger for de siste kvartaler indikerer imidlertid en utflating. Grunnet bredden i Siemens AS' virksomhet, varierer fraværet fra divisjon til divisjon. Reduksjon av sykefravær er et høyt prioritert tema som det arbeides kontinuerlig med i hele selskapet, og flere tiltak er i verksatt.

Selskapet oppnådde en betydelig reduksjon i strømforbruket foregående år. Et viktig ledd i dette er den pågående aksjonen for energisparing. Aksjonen har som målsetning å unngå sløsing og få forbruket ned ved å innføre energisparende tiltak i bygningsmassen. Det henvises forøvrig til egen del om helse, miljø og sikkerhet.

Marked

Til tross for enkelte positive signaler og en forsiktig optimisme blant annet som følge av redusert rentenivå og svekkelsen av kronekursen, viser Siemens' markeder ingen generelle tegn til umiddelbar vekst. Det finnes imidlertid positive unntak fra dette. Spesielt gjelder det investeringer fra offentlig sektor, eksempelvis innen helse og samferdsel.

Siemens AS har i forretningsåret som gikk fått uttelling for selskapets langsiktighet og bredde i forretningsporteføljen. Flere betydelige oppdrag er vunnet, og de mest nærliggende å trekke frem finnes innenfor samferdsel og telekommunikasjon.

De prestisjefylte oppdragene for utskiftning av T-banevognene i Oslo samt ansvaret for utbygging og levering av Jernbanelinje 1000s nye togradio (GSM R), ble i forretningsåret 2003 tildelt Siemens. Disse oppdragene, sammen med en rekke andre kontrakter, bidrar til at selskapet går inn i forretningsåret 2004 med en solid ordresreserve. Innenfor offentlig helsesektor har regionalisering og etablering av statlige helseforetak medført at kundene har økt fokus på helhetlige systemløsninger. Siemens er godt posisjonert til å møte denne utviklingen som forventes å bli enda mer fremtredende fremover.

Utviklingen i telekommunikasjonsmarkedet er stabil, men fremdeles noe uforutsigbar for både operatører og leverandører. Teleoperatørene avventer investeringer i ny teknologi og ingen nye UMTS-lisenser forventes realisert på kort sikt. Markedet for mobiltelefoner forventes å vise en positiv utvikling, dels som følge av økt privat forbruk.

Etter flere år med vanskelige rammebetingelser, har det siste års lettelse i pengepolitikken bidratt til noe større optimisme i industrien. Markedet preges fremdeles av noen få, større utbygginger. Energiforsyningsmarkedet har tatt seg opp og fokus på sårbarheten i energiforsyningen har stimulert til økt investeringsaktivitet, også innen alternativ energi. Investeringene i olje- og gassmarkedet har også økt, både innen nye anlegg og for oppgradering av eksisterende anlegg. Markedet for byggetekniske installasjoner er relativt stabilt, men en stadig større andel av markedet er drifting av teknisk infrastruktur for kunder.

Strategi og fremtidsutsikter

Som internasjonal aktør er Siemens AS en del av utviklingen med økt internasjonalisering av så vel markeder som nøkkeltunders organisasjoner. Tilpasningen til dette står stadig mer sentralt. Det skandinaviske samarbeidet er derfor styrket slik at vi i enda større grad skal kunne møte våre kunders forventninger og behov. Ett års erfaring med skandinavisk organisering av IC Mobile Networks Division (mobilnett) er meget gode. Fra og med 01.10.2003 blir derfor forretningsområdet utvidet til å omfatte Finland og de baltiske stater, fortsatt under norsk ledelse.

En felles IT-plattform for Siemens er under utarbeidelse. Ett skandinavisk prosjekt med målsetning om en harmonisering av arbeidsprosesser i Skandinavia er nedsatt som en del av dette arbeidet.

Datterselskapet Siemens Building Technologies AS (SBT) innfusjoneres i Siemens AS med virkning fra 01.10.2003. Dermed kan SBTs aktiviteter i Norge samles, og integreringen gir SBT økt markedstilgang sammen med øvrige divisjoner i Siemens AS. Det vil også realiseres positive synergier i form av bedret utnyttelse av eksisterende eiendomsmasse og felles tjenester.

Forretningsåret 2003 bekreftet at Siemens AS' sterke markedsposisjon og konkurransedyktige produkter og løsninger gir god lønnsomhet. Forankret i det felles skandinaviske samarbeidet og Siemens interne forbedringsprogram top+, blir det i tiden som kommer økt fokus på å vinne markedsandeler uten å gå på bekostning av lønnsomhet og soliditet.

Resultatregnskap

Beløp i 1.000 kroner	2003	2002
Driftsinntekt	3.530.309	3.769.515
Annen driftsinntekt	88.405	58.943
Sum driftsinntekter	3.618.714	3.828.458
Varekostnad	2.010.343	2.241.968
Lønnskostnad	1.062.702	1.180.864
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	61.833	62.701
Nedskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1.800	0
Tap på fordringer	-3.850	-19.498
Annen driftskostnad	352.415	234.901
Sum driftskostnader	3.485.243	3.700.936
Driftsresultat	133.471	127.522
Finansinntekt	71.425	48.538
Finanskostnad	-39.644	-55.329
Sum finansposter	31.781	-6.791
Ordinært resultat før skattekostnad	165.252	120.731
Skattekostnad på ordinært resultat	-46.344	-33.834
Årsresultat	118.908	86.897
Overføringer og disponeringer		
Avsatt til utbytte	130.900	189.000
Overført fra annen egenkapital	-11.992	-102.103
Sum	118.908	86.897

Balanse

Beløp i 1.000 kroner	30.09.03	30.09.02
Eiendeler		
Immaterielle eiendeler		
Utsatt skattefordel	23.992	49.352
Goodwill	0	2.400
Sum immaterielle eiendeler	23.992	51.752
Varige driftsmidler	414.262	504.153
Finansielle anleggsmidler		
Pensjonsmidler	82.186	69.990
Aksjer i datterselskaper	130.938	87.046
Aksjer i tilknyttede selskaper	16.224	18.264
Ansvarlig lån konsern	0	10.500
Aksjer og andeler i andre selskaper	6.134	6.386
Andre langsiktige fordringer	31.546	89.786
Sum finansielle anleggsmidler	267.028	281.972
Sum anleggsmidler	705.282	837.877
Omløpsmidler		
Varer	62.661	60.488
Kundefordringer konsern	498	222
Andre kundefordringer	667.786	741.111
Kortsiktige fordringer konsernkontosystem	155.597	209.656
Andre kortsiktige fordringer konsern	1.652	3.639
Andre kortsiktige fordringer	51.422	44.558
Bankinnskudd	1.857	4.464
Sum omløpsmidler	941.473	1.064.138
Sum eiendeler	1.646.755	1.902.015

Balanse

Beløp i 1.000 kroner	30.09.03	30.09.02
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Innskutt egenkapital	170.000	170.000
Opptjent egenkapital	141.892	153.884
Sum egenkapital	311.892	323.884
Avsetning for forpliktelser		
Pensjonsforpliktelser	219.044	212.976
Sum avsetning for forpliktelser	219.044	212.976
Kortsiktig gjeld		
Kassekreditt	3.651	0
Leverandørgjeld konsern	0	715
Annen leverandørgjeld	158.660	190.811
Betalbar skatt	2.667	2.810
Skyldige offentlige avgifter	134.000	134.423
Avsatt til utbytte	130.900	189.000
Kortsiktig gjeld konsernkontosystem	322.516	553.273
Forskudd fra kunder	1.573	1.761
Garantiavsetninger	74.149	65.142
Avsatt konsernbidrag	72.000	0
Annen kortsiktig gjeld	215.703	227.220
Sum kortsiktig gjeld	1.115.819	1.365.155
Sum gjeld	1.334.863	1.578.131
Sum egenkapital og gjeld	1.646.755	1.902.015

Sam Lumbard
Sten Rys
Per Høyer *Ismael J. Thøgersen*
Grete Holter *Roy Lund* *Sten Rys*

Kontantstrøm

Beløp i 1.000 kroner	2003	2002
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	165.252	120.731
Periodens betalte skatt	-992	-59.961
Ordinære avskrivninger	61.833	62.701
Salgsgevinst/ -tap og nedskrivninger anleggsmidler og aksjer	-39.016	-45.826
Endring i varelager, kundefordringer og leverandørgjeld	39.001	37.452
Forskjeller kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordningen	-6.128	28.042
Endring i andre tidsavgrensningsposter	41.530	18.099
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	261.480	161.238
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	88.257	85.907
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-12.653	-56.524
Innbetaling ved salg av datterselskap	24.086	0
Utbetaling ved kjøp av datterselskap	-23.279	0
Innbetaling ved salg av andre aksjer	774	0
Endring i andre investeringer	0	-23.006
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	77.185	6.377
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto endring i kassekreditt	3.651	-11.344
Endring finansielle poster konsern	-176.698	-236.165
Innbetaling kapitalnedsettelse datterselskap	3.000	0
Mottatt utbytte	17.775	7.777
Utbetaling av utbytte	-189.000	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-341.272	-239.732
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-2.607	-72.117
Kontanter og kontantekvivalenter 30.09	4.464	76.581
Kontanter og kontantekvivalenter 30.09	1.857	4.464

Be Scandinavian

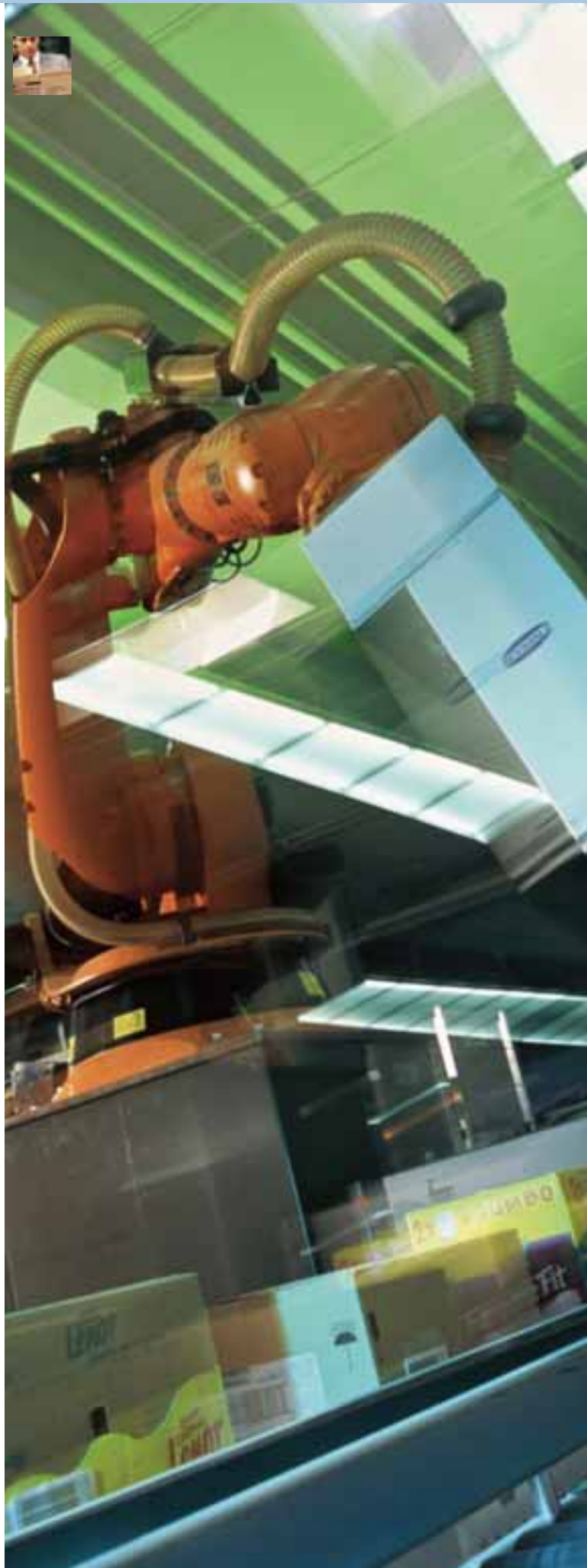
Samarbeid over landegrenser er ikke et nytt begrep for Siemens, vi har en 150 år gammel tradisjon for internasjonal erfaringsutveksling. Med Siemens-selskaper i mer enn 190 land er vi en levende dokumentasjon på at kompetanseutveksling og samarbeid skaper en fruktbar grobunn for nytenking.

Denne erfaring bygger Siemens-selskapene i Skandinavia nå videre på i et styrket samarbeid. Det utvidete samarbeidet tok for alvor fart i 2002 og har allerede gitt positive resultater. I første omgang har vi konsentrert innsatsen innen de forretningsområdene hvor våre viktigste kunder også har et skandinavisk grunnlag. Innenfor Information and Communication (IC) dreier det seg om nettverk til mobiltelefoni og fasttelefoni samt større, komplekse kommunikasjonsløsninger og om bestykningsautomater og logistikksystemer.

Ansvar for de tverrskandinaviske forretningsområdene er plassert i det land som har de sterkeste ressurser og den beste kompetanse på området. Dermed sikrer vi kundene i alle tre land en direkte adgang til en samlet ressurspool.

Også når det gjelder interne funksjoner samarbeider vi på områder hvor vi forbedrer vår konkurranseevne. IT og innkjøp er de interne områder som har størst potensiale for vårt skandinaviske samarbeid. Med henblikk på å oppnå besparelser og harmonisere prosessene i Skandinavia er de tre lands IT-organisasjoner lagt sammen under felles ledelse, og vi har dannet en felles innkjøpsorganisasjon.

Det skandinaviske samarbeidet har tittelen "Be Scandinavian". Vår felles innsats på dette området er et vesentlig bidrag til Siemens' konstante bestrebelser på å prestere løsninger som gjør mer enn å innfri kundenes forventninger.

Siemens Globalt

Forretningsåret 2003 ble en formidabel suksess for Siemens globalt. I et vanskelig marked ble resultatet nesten 50 prosent bedre enn sammenlignbare tall fra året før. Forbedringsprogrammet Operasjon 2003 som ble lansert i 2001 ble dermed avsluttet med et vellykket resultat.

Forretningsåret 2004 startes under mottoet "Go for profit and growth". Fremover vil Siemens satse på tre programmer som gjelder for alle selskaper i hele konsernet: Innovasjon, kundefokus og global konkurransedyktighet.

Innen innovasjon vil vi fokusere sterkere på å utvikle trendsettende teknologi og teknologiplattformer som kan brukes på tvers av flere grupper. Vi har allerede hatt suksess med slik synergi gjennom Medical Solutions og Automation and Drives.

Gjennom kundefokus skal vi oppnå vekst, men ikke på bekostning av lønnsomheten. De regionale strategiene vil fortsatt konsentreres om Europa og USA. I Kina økes innsatsen og samtidig ser vi store muligheter i både India og Russland.

Programmet for global konkurransedyktighet skal øke vår tilstedeværelse i områder med lave kostnader. Dette gjelder både for innkjøp, produksjon, programvareutvikling og administrative tjenester.

"Siemens global network of innovation" består i dag av mer enn 400.000 medarbeidere, millioner av kunder og hundretusener av partnere og leverandører i over 190 land.

Vi fortsetter å strebe mot den tidløse visjonen fra selskapets grunnlegger Werner von Siemens: Å utvikle førende teknologi for en bedre verden.

Nøkkeltall for Siemens AG*

I millioner euro	2003	2002	2001
Bestillingsinngang	75.056	86.214	92.528
Omsetning	74.233	84.016	87.000
Resultat etter skatt	2.445	2.597 (1.661**)	2.088
Investeringer	3.939	810	5.886
Forskning og utviklingskostnader	5.067	5.819	6.782
Antall ansatte	417.000	426.000	484.000

* Siemens AG har avvikende regnskapsår: Forretningsåret 2003 går fra 01.10.02 til 30.09.03.

** Resultat etter skatt uten fortjeneste på salg av Infineonaksjene.

Mer informasjon om Siemens-konsernet på www.siemens.com

HMS-rapport

Helse, miljø og sikkerhet er overordnet

Siemens' arbeid med helse, miljø og sikkerhet er forankret i bedriftens styrende dokumenter. Her slås det fast at: "Sikkerhet for mennesker med fravær av miljø- og personskader er et overordnet mål for vår virksomhet. Oppgavene som knytter seg til dette skal løses i nært samarbeid med myndighetene, ledere og egne ansatte."

De tre aktørene må spille sammen: Myndighetene gjennom lover og forskrifter, lederne ved å legge forholdene til rette og selv positivt bidra til slikt arbeid, og medarbeiderne gjennom å engasjere seg i arbeidet for et bedre og tryggere arbeidsmiljø.

Helse

Til tross for at arbeidsmiljøet er godt regulert i Norge, har sykefraværet økt. Den negative trenden gjelder dessverre også for Siemens.

Sykefraværet for forretningsåret 2003 endte på 6,1 prosent, en økning på 0,3 prosent fra forrige forretningsår. De siste kvartalene har vist en utfall i fraværet. Flere tegn, også utenfor bedriften, tyder på at toppen er nådd og at vi kan se frem mot lavere sykefravær.

Det gjennomføres regelmessig helse- og miljøundersøkelser i Siemens. Målet er at slike undersøkelser gjennomføres i alle avdelinger hvert tredje år, basert på standardiserte spørsmål og tilnærmet like medisinske undersøkelser.

Resultatene så langt viser at de aller fleste er godt fornøyd med det fysiske arbeidsmiljøet. Plager i nakke, skuldre og armer er imidlertid et alvorlig problem som i stor grad relaterer seg til mye og stillesittende arbeid foran PCen.

Det blir en oppgave for bedriften fremover å tilrettelegge arbeidet for de mest utsatte gruppene slik at disse kan få mer varierte arbeidsoppgaver og arbeidsstillinger.

Arbeidsmiljø

Siemens har en desentral HMS-organisasjon med arbeidsmiljøutvalg (AMU) i Bergen, Oslo, Stavanger og Trondheim og tilsvarende avdelingsutvalg ved alle avdelingskontorene.

I tillegg har avdelinger og divisjoner på de større stedene som Bergen, Oslo og Trondheim egne avdelingsutvalg som behandler lokale saker og rapporterer til AMU.

Særdeles viktig er det at HMS-arbeidet fungerer i anleggs- og fabrikkmiljøet hvor risikoen for skader kan være stor. Arbeidet med å forebygge ulykker og skader har derfor høy prioritet.

Opplæring

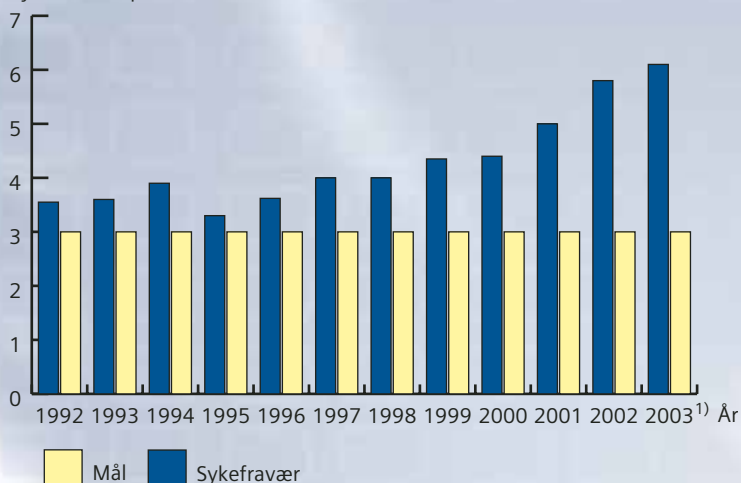
Innen HMS er det to typer opplæring. Det er faglige kurs som gir kompetanse for å utføre bestemte arbeider og bestemte arbeidsoperasjoner. Kursene gir deltagerne innblikk i de farer dette arbeidet kan medføre. For stadig flere områder krever nå myndighetene at arbeidstakerne har nødvendig opplæring, og i noen tilfeller også at de skal fremlegge kompetansebevis før en arbeidsoppgave kan starte.

Den andre typen er generelle kurs og opplæring i HMS-arbeid som ledere, verneombud og medlemmer av AMU og avdelingsutvalg er pålagt å ta for å kunne gjøre en tilfredsstillende jobb.

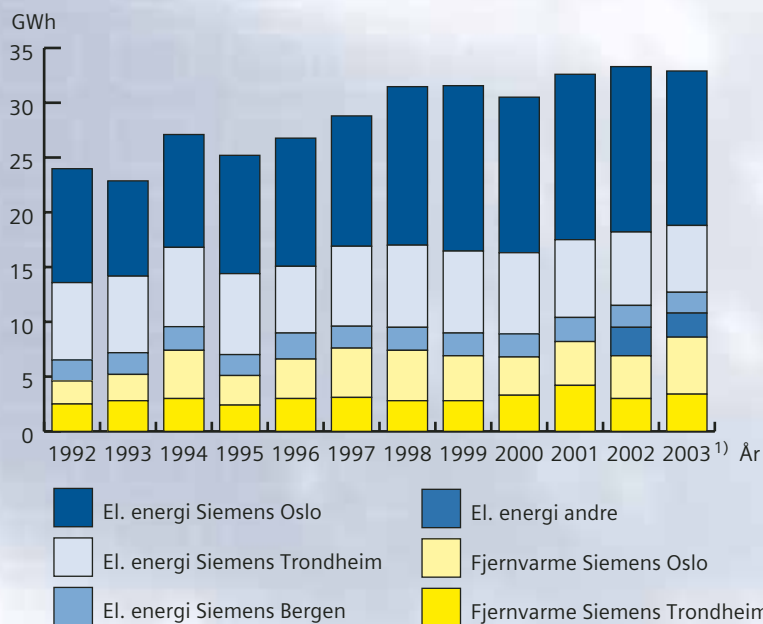

Sykefravær

Sykefravær i prosent

Energi

1) 2003 viser tall for forretningsåret (01.10. - 30.09.), 2002 og bakover viser tall for kalenderåret.

Ved siste interne HMS-revisjon ble det bekreftet at de fleste medlemmene av HMS-utvalgene har slik opplæring.

Vernerunder

Vernerunder er sentralt i arbeidet med helse, miljø og sikkerhet. Dette gjelder alle typer arbeidsmiljø, men for anleggs-, montasje- og fabrikkarbeid er regelmessige vernerunder vesentlig for å øke sikkerheten og forhindre ulykker og skader. Siste interne HMS-revisjon fokuserte på interne vernerunder i bedriftens kontormiljø. Revisjonen viste at slike runder gjennomføres regelmessig.

Ytre miljø

Energi

I februar 2003 startet Siemens en aksjon for å spare energi. Til tross for en uvanlig streng høst og forvinter, har forbruket av elektrisk kraft i Siemens-gruppen i siste forretningsår gått ned med ca åtte prosent, det vil si rundt to millioner kWh.

Reduksjonen i forbruket skyldes ikke denne aksjonen alene, men også endringer i bruk av Siemens' lokaler. Innsparingen er gledelig etter en nesten sammenhengende økning i energiforbruket siden 1993. Samtidig gikk forbruket av fjernvarme opp uten at dette har noe med reduksjonen av elektrisitetsforbruket å gjøre. Økningen er så stor at man leter etter mulige feilkilder. Fjernvarme utgjør 26 prosent av det totale energiforbruket.

Totalt var energiforbruket i Siemens AS 32,9 GWh mot 33,3 året før. Forbruket dekker Siemens AS med leietakere i Oslo, Bergen og Trondheim og de fleste avdelingskontorer rundt i Norge.

Avfallshåndtering

Siemens legger til rette for og oppmuntrer medarbeiderne til avfallssortering i det daglige. For avfall fra ombyggingsarbeider og rydding overlates avfallssortering i stor grad til eksterne firma.

Diagrammet etterlater et inntrykk av store usorterte avfallsmengder, årsaken er at de som tar imot avfallet ikke registrerer hvilket firma de sorterer avfall for. Avfallsmengden stammer fra anleggene i Oslo, Bergen Trondheim og Stavanger og omfatter også alle eksterne leietakere.

Mengden av metallavfall har gått kraftig ned. Grunnen er at Siemens Electrical Heating AS er solgt og returmengden fra denne fabrikken er ikke lenger tatt med. Returmengden av metaller gjelder nå bare SFAB i Trondheim.

Utslipp

Bedriften har bare ubetydelig utslipp til luft fra noen spesielle arbeidsplasser i fabrikken i Trondheim. Det dreier seg om avsug ved sveising og lodding og gir ikke krav til konsesjon eller måling.

Bruk av kjemikalier

Det er ikke mulig å drive vår virksomhet helt uten bruk av kjemiske stoffer. Slike stoffer brukes i svært små mengder i fabrikken og ute på anleggene. På bakgrunn av omfanget og at stoffene skaffes til veie og benyttes lokalt, har vi ikke målinger for dette. Stoffene som benyttes er alle oppført i bedriftens stoffkartotek.

I samsvar med en pågående aksjon i regi av Statens Forurensningstilsyn (SFT) for å redusere bruken av skadelige stoffer, ønsker vi å påvirke brukerne til å velge de stoffer som er minst skadelige for mennesker og natur.

Elektrisk og elektronisk avfall

Siemens er medlem av returorganisasjonene RENAS og ELRETUR, og gir slik sitt bidrag til den positive utviklingen i landet for denne avfallstypen. Siste år ble 54 prosent av RENAS-avfallet returnert og for ELRETURS vedkommende åtte kg per innbygger (EU-krav fire kg/år). Utfordringen fremover blir å øke returprosenten

for elektroniske småapparaturler som mobiltelefoner og lignende som kan inneholde miljøskadelige stoffer.

Nye IT-verktøy krever stadig kraftigere PCer, og dette resulterer i at fullt brukbare maskiner må skiftes ut. Siemens leverer utrangerte PCer til Alternativ Data for videreformidling til skoleverket. Siste år ble 75 PCer sendt til Alternativ Data.

Vann

Vannforbruket i bedriften følges opp regelmessig. Forbruket er ca 30.000 kubikk i året og avtagende. Vann brukes ikke lenger i noen del av produksjonen.

Transport

Bedriften har ingen varetransport i egen regi, men kjøper slike tjenester av eksterne leverandører. Tall for dette er vanskelig tilgjengelig på grunn av mange leverandører og fellestransport med andre bedrifter. Vi har imidlertid et stort behov for persontransport som dekkes ved bruk av leasingbiler, private biler og leiebiler. Total kjørelengde er 9,75 millioner km.

Siemens i Norge er lokalisert over hele landet, i tillegg til å være del av et globalt selskap. I tillegg til bil, brukes derfor i stor grad fly til forretningsreiser. Antallet flyreiser i forretningsåret 2003 var 6950. Av disse var om lag 60 prosent innenlands og ca 24 prosent til Europa.

Sikkerhet

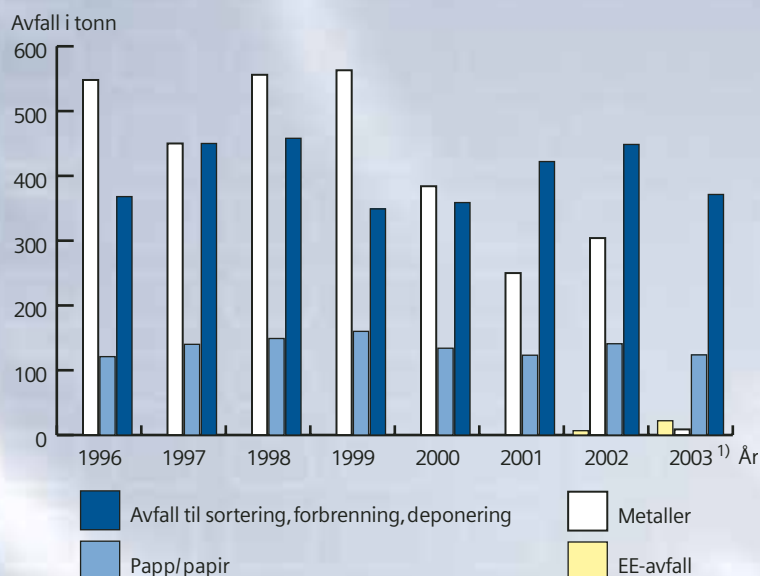
Ulykker og skader

Etter forrige forretningsår som var et godt år med hensyn til ulykker og skader, opplevde vi i siste forretningsår igjen en stigning i antallet ulykker, spesielt på begynnelsen av året. Dette flatet imidlertid ut slik at bedriften ikke kom så dårlig ut for året sett under ett.

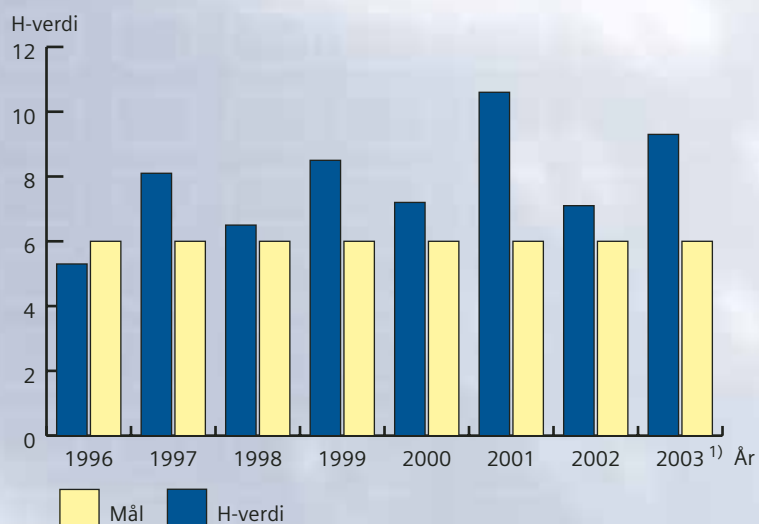
Vi hadde noen skader som følge av en streng vinter med glatte gangveier og underlag. Men de fleste ulykkene skjer fortsatt, og dette bekreftes også av Arbeidstilsynet, blant montørene under ganske normale arbeidssituasjoner. Trolig skyldes

Avfall for gjenbruk, sortering, forbrenning og deponering

H-verdi²⁾

1) 2003 viser tall for forretningsåret (01.10. - 30.09.), 2002 og bakover viser tall for kalenderåret.

2) H-verdi er antall ulykker med sykefravær per en million arbeidete timer.

dette manglende konsentrasjon og oppmerksomhet på arbeidsoperasjonen.

Det var ingen alvorlige ulykker på personer eller eiendom siste år. I alt var det 81 ulykker. 45 var mindre ulykker som ikke medførte noe fravær, mens 36 ga fravær og inngår dermed i bedriftens H-verdi. Det samlede antallet fraværsdager som følge av ulykker og skader utgjør ca en tidel av det totale sykefraværet.

Arbeidet med å redusere antallet ulykker og skader fortsetter. Vi har gjennomført en vellykket aksjon hvor medlemmer av Siemens' toppledelse besøkte mange anlegg for å vise at dette arbeidet har høy prioritet. Det arbeides nå videre med å få bedre oversikt over farlige forhold og nestenulykker som våre ansatte opplever slik at forhold som kan gi ulykker blir utbedret.

Beredskap

Siemensgruppen har fabrikkasjon i Trondheim og er dermed pålagt å opprettholde et industrivern med årlige øvelser og regelmessig tilsyn fra offentlig myndighet.

Underleverandører

Innsamling av opplysninger om leverandørenes forhold til arbeidsmiljø og det ytre miljø fortsetter. Slike opplysninger innhentes i første rekke i forbindelse med fornyelse av avtaler med våre største og viktigste leverandører. Dette gir oss mulighet til å vurdere leverandørene fra flere sider enn pris og kvalitet. Under ellers like forhold skal man kunne velge den eller de som har det beste opplegget innenfor HMS.

Samfunnsansvarsrapport

En kunnskapsbedrift med fokus på kompetanse

Siemens er en kunnskapsbedrift og fokus på kompetanse, motivasjon og lagspill preger vårt arbeid med å utvikle medarbeidere, ledere og bedriftskultur. Med utgangspunkt i selskapets definerte mål og verdier tilpasses de ulike HR-prosessene løpende til skiftende behov og organisering.

Konsernledelsen vektlegger at Siemens skal være en lærende organisasjon hvor kompetanseutvikling er et felles ansvar for leder og medarbeider. Gjennom god ledelse, en god kultur for læring, aktivt samarbeid samt målrettet medarbeiderutvikling og rekruttering skal vi fornye oss raskere enn våre konkurrenter.

Å lære av hverandre, kunder, leverandører og konkurrenter er naturlig integrert i våre medarbeideres hverdag. I tillegg legger Siemens til rette for at opplæring og videreutviklingsprogrammer også skal være integrert i hverdagen.

Lederens rolle og utvikling

Våre nye ledere får obligatorisk innføring i ledelse og personalansvar med fokus på rolleforståelse. Innføringen skal sikre at ledere utøver sin ledelse i henhold til selskapets policy og krav, og at hver enkelt bidrar til nettverksbygging. I tillegg tilbys mulighet for videre lederutvikling gjennom programmer på ulike nivå:

Programmet "Introduction to Management" tilbys fra Siemens i Norge, men er også åpent for delta-

kere fra Siemens i Sverige. Fra 2004 blir dette et felles skandinavisk program for Norge, Sverige og Danmark. Målgruppen er gruppeledere, prosjektledere og unge talentfulle medarbeidere som på sikt vil ta på seg et lederansvar. Det legges spesielt vekt på selvledelse, operativ ledelse, personlig utvikling, organisasjonslæring og nettverksbygging.

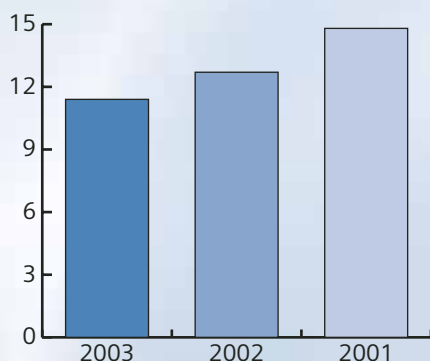
Programmet "Basic Management Learning" er et skandinavisk program i regi av Siemens i Norge. Målgruppen er avdelingsledere, prosjektledere med kompetanse til å lede større prosjekter og medarbeidere med betydelig fagansvar. Det legges spesielt vekt på forretnings- og organisasjonsutvikling, personal- og forretningsledelse, resultatan-svar, personlig utvikling, nettverksbygging og cross-border-business. Dette programmet er en forutsetning for videre deltakelse i "Siemens International Management Programs" i utlandet.

For å sikre at selskapets etiske retningslinjer, Business Conduct Guidelines, er kjent og akseptert blir alle ledere fulgt opp på dette. Våre ledere evalueres årlig med utgangspunkt i de krav som stilles til alle verdens Siemens-ledere gjennom Siemens Leadership Framework.

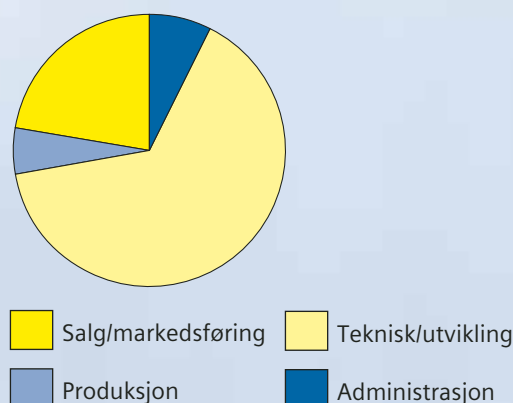
Mennesker i endring

Uavhengig av funksjon og nivå, er bedriften opp-tatt av at samtlige medarbeidere er endringsvillige og tilpasningsdyktige. Et program over åtte dager for personlig endringsberedskap gjennomføres regelmessig. Programmet har fokus på å styrke

Kurs og utdanning av Siemens-medarbeidere i millioner kroner:

Medarbeiderstruktur

den personlige beredskapen og få økt bevissthet rundt den enkeltes bidrag, roller og ønsker i endrings- og omstillingsprosesser. Programmet gir deltakerne rik anledning til å reflektere over muligheter og valg. Deltakeren får råd og bistand i forbindelse med sin egen planlegging og påvirkning av fremtidig karriere. Programmet er også åpent for eksterne deltakere og har de siste årene blant annet hatt deltakere fra Norsk Hydro, Statens Vegvesen, Ullevål Sykehus og Trygdeetaten.

Høsten 2003 ble ny e-læringsportal åpnet i Siemens AS, og IT-relaterte kurs ble gjort tilgjengelige for våre medarbeidere. Våre PC-brukere styrer i stor grad selv hvordan og når de vil gjøre bruk av tilbudet. Samtidig er en minimumsopplæring definert som obligatorisk og følges opp.

Innføringen av et nytt system for planleggingssamtaler mellom leder og medarbeider har resultert i at flertallet av våre medarbeidere nå har konkrete utviklingsplaner.

Det nye konseptet for medarbeidertilfredshetsundersøkelser (MTU) som ble introdusert ved inngangen til forretningsåret, har vært vellykket og MTU gjennomføres nå minimum hvert andre år i alle våre divisjoner.

Rekruttering nå og i fremtiden

Siemens ønsker å opptre med en enhetlig profil i det internasjonale arbeidsmarkedet. Som ledd i dette implementerte Siemens i Norge i 2003 et nytt og brukervennlig web-basert rekrutteringsverktøy som effektiviserer rekrutteringsprosessen

og forenkler jobbsøkernes kommunikasjon med bedriften. Verktøyet er knyttet til våre hjemmesider på internett: www.siemens.no/jobb.

Internasjonal erfaring

Internasjonal erfaringsbakgrunn blir stadig viktigere når Siemens rekrutterer til nøkkelposisjoner i Norge så vel som i utlandet. I 2003 er konseptet og rammeverket for internasjonal mobilitet fornyet og samordnet på skandinavisk og globalt nivå. Samtidig har vi gjennomført tiltak som i større grad synliggjør våre egne kandidater til nøkkelposisjoner internasjonalt.

En aktiv lærebedrift

Siemens har et nært samarbeid med universiteter og høyskoler. Vi støtter blant annet ulike studentaktiviteter, holder firmapresentasjoner og faglige foredrag. Vi har også lange tradisjoner for samarbeid med skoleverket når det gjelder utdanning innen elektrofaget. For tiden har vi 130 lærlinger i vår virksomhet, og i 2003 ble Siemens i Trondheim valgt til demonstrasjonsbedrift for fagopplæring av Utdannings- og forskningsdepartementet og Læringscenteret. Diplom ble overrakt av statsråd Kristin Clemet og juryen la i begrunnelsen vekt på at "Siemens er en svært aktiv lærebedrift som jobber strukturert og systematisk."

Vårt samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner og vårt samfunnsansvar gjennom utlysning av konkurranser for ungdom, ble også trukket frem i begrunnelsen.

Vi har et samfunnsansvar

Det å ta ansvar og engasjere seg i samfunnet er en gammel tradisjon i Siemens. Dette er også nedfelt i selskapets visjon: "Vi ønsker å være en seriøs bidragsyter til miljøets og samfunnets beste". I over 100 år har vår virksomhet i Norge fokusert på dette, og visjonen gjelder like mye for forretningsdriften, HMS-arbeidet og utvikling av våre medarbeidere, som for vår støtte til kultur og ulike institusjoner i nærmiljøet.

Lønnsomhet er vår viktigste oppgave

Vår største og viktigste oppgave som god samfunnsborger er å drive en lønnsom og fremtidsrettet virksomhet. At vi lever i et positivt og aktivt forhold med samfunnet omkring oss dreier seg om gjensidig nytte. Våre investeringer i kompetanseutvikling av medarbeidere er avgjørende for vår konkurranseevne, for våre kunders resultater og for våre medarbeideres verdi på arbeidsmarkedet. "Employability" er et sentralt tema for Siemens i alle land, og betyr nettopp at alle parter tjener på at våre medarbeidere er høyt kvalifisert og etterspurt.

Vår forretningsvirksomhet er preget av store leveranser til infrastrukturprosjekter og offentlig sektor innen områder som samferdsel, helse, telekommunikasjon, IT-løsninger, energi og utdanning. Siemens har dermed en viktig samfunnsoppgave som solid kvalitetsleverandør av slike løsninger. I siste forretningsår har våre kunder vist oss tillitt gjennom flere betydelige kontrakter på feltet.

Vi lever av troverdighet

Siemens AS er avhengig av at kundenes oppfatning av oss som solid og troverdig ikke blir sveket. Vår troverdighet er vårt varemerke, og derfor arbeider vi kontinuerlig med å sikre at vår bedriftsfilosofi og våre etiske retningslinjer er kjent, akseptert og førende for våre forretninger og vår adferd.

Uetiske forretningsmetoder som bestikkelser og korrupsjon er et globalt problem som ikke aksepteres i Siemens-konsernet. Våre felles retningslinjer for god forretningsadferd, Business Conduct Guidelines gjelder over hele verden. Disse etiske normene ble lansert i 2002, og våre ledere ga i den forbindelse sin bekreftende signatur på at retningslinjene aksepteres. Prosedyren gjentas etter dette hvert andre år og ellers ved tilsetning av nye ledere. Personaldirektør er "Compliance Officer", og forestår sammen med internrevisjonen oppfølging av at retningslinjene praktiseres.

Medarbeiderne er vår viktigste ressurs

Som kunnskapsbedrift er medarbeiderne bedriftens viktigste ressurs. I tillegg til arbeid med kompetanseheving (se s. 42) og helse, miljø og sikkerhet (se s. 38), får våre medarbeidere en rekke fritidstilbud gjennom Siemenslaget. Bedriften gir hvert år økonomisk støtte til Siemenslaget som drives på frivillig basis av bedriftens medarbeidere. Vi har egne treningslokaler i Bergen, Oslo og Trondheim hvor bedriftsidrettsgruppene i Siemenslaget organiserer flere forskjellige treningsaktiviteter for medarbeiderne. I tillegg tilbyr Siemenslagene andre aktiviteter som billetter til kulturelle tilbud, sportsarrangementer og sosiale aktiviteter internt. Siemenslagene leier også ut flere hytter.

En strategisk viktig forutsetning for vår virksomhet er at det utdannes teknologer med relevant bakgrunn for vår virksomhet. Vi har derfor sett det som en viktig oppgave å støtte teknologifagenes posisjon i samfunnet. Vår sponning av Norsk Teknisk Museum (NTM) må sees i denne sammenheng, og vår støtte til skole og utdanning har stått sentralt i alle år. I tillegg til vårt samarbeid med skoleverket, sponser vi også skoleprosjektet Ungt Entreprenørskap ved å støtte deres internett-portal.

Sponsing gir en vinn vinn-situasjon

Kulturlivet er en trivselsskapende og viktig del av vårt moderne samfunn, og ved å støtte kulturinstitusjoner gir Siemens viktig samfunnsstøtte. Siemens ser på ingen måte sponning kun som et veldig tiltak, vår erfaring er at kultursponning også er kreativt og utviklende samarbeid der begge parter har glede av hverandre.

Sponsorvirksomhet er et viktig aktivitetsområde i Siemens' kommunikasjonsarbeid. Ved valg av sponsorobjekt legges avgjørende vekt på samarbeidets effekt i forhold til fire kriterier: Å styrke navnet og varemerket Siemens, skape attraktive møtested for kundepleie, motivere og engasjere våre medarbeidere og å styrke vår stilling som en god samfunnsborger. Begge våre hovedsponsorer, Den Norske Opera (DNO) og Norsk Teknisk Museum (NTM), oppfyller begge disse kriteriene.

Brobygging mellom kunst og teknikk

Siemens har kombinert de to sponsoravtalene med DNO og NTM og oppnår dermed synergieffekter. Blant annet med kundearrangementer hvor det benyttes ressurser fra begge parter, og spennende kursopplegg i samarbeid med Siemens og Operaen. På denne måten utvikler vi et unikt kommunikasjonskonsept for brobygging mellom kunsten og teknologien.

Siemens er også hovedsponsor for NTMs kommende Vitensenter der hovedmålsetningen er å pirre nysgjerrigheten og undringen til barn og ungdom innenfor matematikk, naturvitenskap og teknologi. Siemens vurderer også å støtte andre slike sentra i Norge.

Hvert år bidrar vi med midler til en rekke gode formål i Siemens' nærmiljø rundt omkring i landet gjennom støtte til ungdomsarbeid, lokale skoler, idrettsforeninger og annet.

Siemens bidrar også med støtte til en rekke humanitære prosjekter. Vi jobber nå med å samle denne innsatsen om et større, felles prosjekt for humanitær sponning. Prosjektet skal velges av våre medarbeidere og er åpen for betydelig involvering fra disse.

Årets vinner av Siemens kunst- og teknikkstipend er Oddvar Nilsen som har vært ansatt ved Den Norske Opera siden 1969. Han er en av nestorene på den tekniske siden i norsk teater- og operamiljø, og han får Siemens kunst- og teknikkstipend for 2003 fordi han gjennom sin usedvanlige kreativitet, kombinert med stor teknisk innsikt, har yttet vesentlige bidrag til beste for norsk scenekunst og dets publikum gjennom mange år.

Siemens i nærmiljøet

Siemens hovedkontor ligger på Linderud, midt i Groruddalen i Oslo. Historisk er området preget av bedrifter, industri og tre hovedtrafikkårer inn til Oslo sentrum. Som en del av vårt samfunnsansvar engasjerer Siemens seg også for å bedre miljøet i nærområdet.

Lokal agenda 21 er et resultat av miljøkonferansen i Rio i 1992 og skal gi en verdensomspennende handlingsplan for bærekraftig utvikling på kloden. Siemens har en representant med i den lokale komiteen i bydelen. Både næringsliv, idrettslag, borettslag og foreninger er med i komiteen, hvor all aktivitet er basert på frivillig arbeid.

Siemens deltar også i Smart-prosjektet i Groruddalen som skal bedre forholdene for kollektivreisende og gående/syklende og øke andelen som bruker slike fremkomstmiddel. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med flere bedrifter i Groruddalen. Oslo Sporveier og Syklistenes Landsforening deltar også i prosjektet som støttes av Miljøverndepartementet, Vegvesenet og Samferdselsetaten i Oslo.

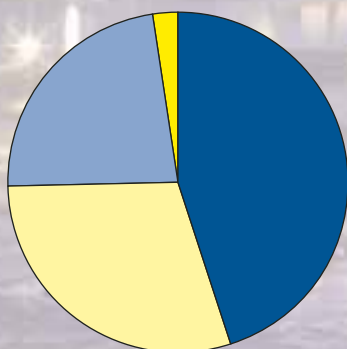
Siemens håper også at prosjektet kan bidra til at flere ansatte velger å komme til jobben på sykkel eller til fots. Dette vil både bidra til et bedre miljø og være en motvekt til stressende og stillesittende arbeid.

Siemens kunst- og teknikkstipend

Siemens har etablert et stipend for å sette søkelyset på og honorere personene bak teknikkens del av de kunstneriske uttrykksformer. Stipendet er et reise- og studiestipend på 50.000 kroner, og deles ut en gang i året.

Fordeling av sponsormidler i forretningsåret 2003 (10,45 mill. kr):

- Skolesponsing
- Kultursponsing
- Sportssponsing
- Gaver, støtte, sosiosponsing

Siemens AS

Østre Aker vei 90

Postboks 1

0613 Oslo

Telefon 22 63 30 00

Fax 22 63 38 05

www.siemens.no

SIEMENS